

'Onze power zit in ons kruis'

Ze hielp ruim vierduizend vrouwen te bevallen, van rijk tot arm en van autochtoon tot allochtoon. "De grootste kracht van de vrouw is dat ze leven geeft." Vroedvrouw Beatrijs Smulders is trots op het tolerante Nederland en de positie die vrouwen in onze samenleving innemen, maar er moet wél iets veranderen. Het wordt volgens haar hoog tijd voor een zachte revolutie, een fluwelen feministische golf. "Veel vrouwen hebben nu het idee dat ze moeten opboksen tegen mannen, maar ze moeten juist samenwerken met mannen. Als ze dat op een gelijkwaardige, máár vrouwelijke manier doen, levert dat veel winst op."

Door: Raymond Krul en Daniel Koning. Foto's: Daniel Koning

Een zonovergoten middag in een smaakvol ingericht Amsterdams grachtenhuis. Het is de woning van verloskundige ("Ik gebruik de termen verloskundige en vroedvrouw door elkaar") Beatrijs Smulders (1952), haar man, documentairemaker Roel van Dalen en hun twee zoons, Mees en Stijn. Beatrijs Smulders zit aan het hoofd van de lange houten tafel die het centrum vormt van de woonkamer. Ze heeft ruimte nodig om haar verhalen te vertellen; ze gesticuleert druk en slaakt regelmatig oerkreten, bijvoorbeeld als ze uitlegt wat er door een foetus heengaat wanneer de geboorte aanstaande is. "Beter dan in de baarmoeder wordt het nooit meer. Je bent nog één met je moeder, wordt gevoed door de navelstreng, je zweeft in complete harmonie met jezelf in het

warme vruchtwater. En dan opeens – woaaahhh – word je zonder pardon dat geboortekanaal in geduwd. Ik kan je verzekeren dat je dan, als kersverse baby, flink gedesoriënteerd bent."

Animus en anima

Aanvankelijk wilde fotograaf Daniel Koning voor zijn project Vrouwen van Nederland geen individuele vrouwen interviewen. Dan ontstaat er een bepaalde rangorde en dat is precies wat hij wilde voorkomen. Immers, vanaf de maan gezien zijn alle vrouwen gelijk. Toch maakte hij voor Beatrijs Smulders een uitzondering. Want als je al je hele leven bezig bent om vrouwen te helpen bevallen, dan moet je haast wel kunnen doordringen tot de essentie van de vrouw, zo dacht de fotograaf. En dus zitten de interviewers,

'Beter dan in de baarmoeder wordt het nooit meer.

Je bent nog één met je moeder, wordt gevoed door de navelstreng, je zweeft in complete harmonie met jezelf in het warme vruchtwater.

En dan opeens – woaaahhh – word je zonder pardon dat geboortekanaal in geduwd'

twee mannen, nu bij de verloskundige aan tafel om alles te weten te komen over... de vrouw.

Voor het zover is, houdt Beatrijs Smulders een verhandeling over de muis: "Als een muizenvrouwje jongen heeft en ze wordt aangevallen door een vijandige mannelijke muis, zal ze nooit terugslaan. Dat zou namelijk het einde betekenen van haar en haar kinderen. Ze beschermt haar kinderen, dat staat voorop. Dus leidt ze het mannetje af, piept om hulp en probeert in-

tussen haar jongen rustig te houden. Daarna probeert ze vriendelijk contact te maken met de vrouwtjes van de vijand of desnoods met de vijand zelf. Maar als een mannetje met zijn muizenkindjes oog in oog staat met een ander mannetje, is het meteen oorlog. Bij mensen gaat het net zo; een man vecht voor zijn zaak of maakt zich uit de voeten. Ik kan daarom niet anders dan concluderen dat wij als mensen in onze primaire reacties nog altijd behoorlijk animaal zijn."

Conclusie: mannen en vrouwen verschillen wezenlijk van elkaar. Mannen beschikken over veel *animus*, pro-actieve, 'harde' mannelijke eigenschappen. Vrouwen zijn vooral gezegend met veel *anima*, de 'zachte' kant. Smulders vindt dat beide kanten in de mens verenigd zijn, maar ze koestert de diep gewortelde overtuiging dat we in onze huidige samenleving de verschillen tussen man en vrouw te veel ontkennen. Daardoor ontbreekt de broodnodige synergie. "Veel vrou-

wen zitten, noodgedwongen door de huidige cultuur in onze maatschappij, alsmat in hun animus. Mannen voelen zich niet zelden een vleugellamme sukkel. Vrouwen stellen kinderen steeds meer uit of willen helemaal geen kinderen meer, en beschouwen hun carrière als zaligmakend; ze hebben steeds het gevoel dat ze moeten competent tegen de man. Maar dat hoeft helemaal niet. Je kunt juist perfect samenwerken met mannen, maar dan wel op andere voorwaarden. Dan ontstaat iets moois, iets totaal nieuws. Ik zie veel sterke vrouwen die mooi in hun anima zitten. Ik zie hun kwetsbaarheid en kracht tijdens de bevalling, in een heel intieme setting. Maar de huidige maatschappij dwingt ze om vlak na de bevalling weer snel in hun mannelijke energie te gaan zitten, waardoor ze na drie maanden de borstvoeding moeten stoppen en hun kind naar de opvang moeten brengen. De emancipatie is wat dat betreft haar doel voorbij geschoten. Je ziet dat ook mannen daardoor in verwarring raken. Soms heb ik echt medelijden met ze. Ze durven zichzelf niet meer te zijn, weten niet meer hoe ze een positieve mannelijke bijdrage kunnen leveren. Ze worden onzeker en laten zich te vaak afbekken door hun vrouw. En als een man zich dat laat welgevallen, komt de duivelin nóg meer in haar boven. Neem het huishouden: vrouwen vitten op hun mannen omdat hij het in hun ogen niet goed doet. Ook in bed zitten vrouwen te veel in hun animus. Als verloskundige hoor je daar veel over. Ze zijn erg bezig met presteren en klaarkomen. Een one-night-stand staat haaks op de essentie van de vrouwelijke seksualiteit. Het belang van klaarkomen wordt zwaar overschat."

"Om seksualiteit bij vrouwen te typeren, kan ik het beste teruggaan naar de bevalling. Je hebt een baby in je buik die steeds groter groeit. Op een gegeven moment wil de baby eruit. Dat is voor vrouwen een enorme *tour de force*. Het is in feite een potentieel levensbedreigende stress-situatie.

Het kind valt letterlijk je bekkenbodem aan, boort zich met zijn hoofdje in je kruis, ik verzeker je: dat is verschrikkelijk pijnlijk. Je zou denken dat je van die heftige pijn zou dichtklappen, maar wat doet een vrouw? Tussen de weeën door ontspant ze zich en gaat ze helemaal open, echt dat is om in huilen uit te barsten, zó mooi. Het is de bereidheid om je, ondanks de pijn, helemaal open te stellen. Dat is pas kracht, dat is de kracht van liefde. En die zit in ons kruis, niet tussen onze oren."

"Bij seks zou het precies zo moeten gaan: je ontmoet een man en je houdt van hem vanwege zijn mannelijke krachten, ook passie en agressie horen daarbij. Mannen hebben nu eenmaal die animus, dus in bed mag er best heftige passie zijn. De man gaat bij de vrouw naar binnen en net als bij de geboorte van haar kinderen stelt ze zich helemaal open voor zijn mannelijke energie. Ze 'ontvangt' en 'omringt' hem en geeft zich in totale overgave. Dit is echter alleen mogelijk als hij haar met een onzelfzuchtige penis bemint. Dan is er sprake van liefde maken in plaats van seks hebben en dat is pas allesomvattend bevredigend. Seks draait om overgave, niet om het krijgen van – zogenaamde – aandacht en liefde van een ander."

Fluwelen feministische golf

Beatrijs Smulders denkt dat de tijd rijp is voor een nieuwe feministische golf. Niet een golf waarbij vrouwen, zoals in de jaren zestig en zeventig, de barricaden op gaan. Nee, het moet dit keer een fluwelen feministische golf worden, een beweging van buiten naar binnen, waarbij mannen mannelijk kunnen zijn en vrouwen vrouwelijk. "Nog steeds wordt de vrouwelijke authenticiteit massaal onderdrukt. Wat vrouwen zich te weinig realiseren, is dat ze dat voornamelijk zelf doen. Dat inzicht is cruciaal en signaleer ik gelukkig steeds vaker bij de jongere generatie vrouwen. Want vrouwen vormen nu eenmaal het centrum van de liefde. Ze staat niet voor niets

'Nog steeds wordt de vrouwelijke kracht massaal onderdrukt. Wat vrouwen zich te weinig realiseren, is dat ze dat voornamelijk zelf doen. Dat inzicht is cruciaal en signaleer ik gelukkig steeds vaker bij de jongere generatie vrouwen'

'Wat ik mooi vind aan de islam, is dat het geloof mannen wil leren om hun vrouw te eren in plaats van te begeren. Door niet in haar te masturberen maar haar in haar vagina écht te beminnen, bemint hij ook zichzelf'

symbool voor de heilige graal in de *Da Vinci Code*. Daarom willen alle mannen terug de vagina en baarmoeder in, dáár is liefde. Mannen willen het liefst alsmaar in een vrouw zijn, want daar kun je leven en liefde maken. Dat is toch logisch? Maar tegelijkertijd is het haast niet te bevatten. We zitten te veel in ons hoofd. Onze hersenen zijn niet meer dan een computer, maar de werkelijke power, het werkelijke inzicht kun je vinden in je lijf.”

Het staat buien kijf dat vrouwen ook hun tanden moeten laten zien zoals mannen niet bang moeten zijn om zo hun zachte kant te tonen, vindt Smulders. Maar laten we alsjeblieft niet ontkennen dat een man en vrouw wezenlijk van elkaar verschillen.

Vrouwen passen zich nog massaal aan aan een op mannen ingestelde maatschappij. De fluwelen feministische golf zou er bijvoorbeeld voor moeten zorgen dat parttime werkende vrouwen financieel beter beloond worden dan nu het geval is. Werken draait om kwaliteit, niet om de hoeveelheid uren

die je werkt. “Uit eigen ervaring weet ik dat een vrouw heel goed drie dagen kan werken en toch de baas van een groot bedrijf kan zijn. Want vrouwen kunnen veel meer dan mannen alles tegelijkertijd en dan toch nog kwaliteit leveren. Thuiswerken en flexibele werktijden moeten veel meer geaccepteerd worden; we moeten een eigen vrouwelijk arbeidsethos ontwikkelen.”

Vrouwen moeten in de ogen van Smulders vlak na de bevalling ook weer gewoon moeder kunnen zijn. Fel: “Momenteel is het voor veel pasbevalden moeders bijna niet vol te houden. Anders gezegd: het eerste jaar na de geboorte is een ware uitputtingslag. De vrouw is totaal uitgeput van de zwangerschap en de bevalling en moet dan ook na een paar maanden alweer gaan presteren op het werk. Ze heeft daardoor te weinig rust voor haar baby, moet haar kind veel te snel naar de crèche brengen, de borstvoeding mislukt, het is werkelijk een drama. Terwijl een veilige hechting in

het eerste jaar juist een fundament is voor een gezonde samenleving. Kinderen zijn het goud van de toekomst, die moet je in het eerste jaar koesteren.

In Engeland zien we gelukkig al een kentering; Tony Blair heeft besloten het zwangerschapsverlof te verlengen tot een jaar, met behoud van 70 procent van het salaris. Ik hoop dat ook in Nederland zo'n regeling van kracht wordt. Mannen zouden dan ook een sabbatical van drie maanden kunnen opnemen. Want waar de moeder heel belangrijk is voor het kind, daar is de man onmisbaar voor zijn vrouw. Het eerste jaar na de geboorte zijn moeder en kind één, dat is een lichamelijke symbiose. Een man moet daar niet tussen willen komen; hij moet geld verdienen en zijn gezin beschermen tegen onnodige stress. Dan ben je een echte man. Je moeder geeft je wortels en je vader geeft je vleugels om uit te vliegen. De vader wordt, naarmate het kind ouder wordt, steeds belangrijker. Als het kind twaalf is, wordt de vader waanzinnig belangrijk, dan draait het meer om animus.”

Wie beschouwt Beatrijs Smulders als rolmodel voor andere vrouwen? Met andere woorden: wie zou als boegbeeld kunnen fungeren van de fluwelen feministische golf? “Hedy D'Ancona is een sterke en zachte vrouw. Ze heeft haar kinderen met liefde opgevoed. Ze houdt van sterke mannen, omdat ze zelf een sterke vrouw is. Toen haar kinderen groot waren, kwam ze helemaal in haar vrouwelijke power en werd staatssecretaris. Daarna ging ze naar het Europees Parlement in Brussel, kwam ze in haar menopauze en ontdekte opnieuw de liefde. Geweldig! Ze is er een voorbeeld van dat je van de tweede golf zo in de derde, fluwelen golf kunt duiken. Ook Sonja Barend en Dorien Pessers zijn voorbeelden van 'fluwelen golfers'. Deze vrouwen hebben het vermogen om tegelijk kwetsbaar en sterk te zijn. Maar er zijn ook steeds meer jonge vrouwen die rolmodellen voor de zachte golf zijn. Neem nu de kwetsbare passie van zangeres Anouk

Toveren met vrouwen

Beatrijs Smulders is het boegbeeld van de verloskundigen in Nederland. Ze richtte het Geboortecentrum in Amsterdam op, waarin behalve een vroedvrouwenpraktijk ook een kraambureau, consultatiebureau, kinderdagverblijf en cursuscentrum zijn gehuisvest. Smulders zet zich op allerlei manieren in voor vrouwen en voor het behoud van het Nederlandse systeem waarin de thuisbevalling nog altijd een centrale positie inneemt. “Als verloskundige heb je veel macht; je kunt een vrouw maken of breken. Als je liefde en respect geeft, kun je een vrouw echt op een goede manier laten bevallen, want ze vertrouwt je. Daarmee wint een vrouw aan kracht en vitaliteit. Door pijn heengaan krijgt zo een grote betekenis. Als je dat inzicht hebt als vroedvrouw, kun je toveren met vrouwen. Je bent werkelijk een tovenares. Je helpt vrouwen hun vrouwelijke kracht te ontdekken, zodat ze na afloop denken: wauw, ik kan het leven als vrouw en moeder aan! Dat is nodig, want het moederschap is lichamelijk zwaar. Moeder zijn doe je met je lichaam, niet met je hoofd. Het is sjouwen, het is fietsen tegen de wind in, het is knuffelen en liefde maken.”

Waarom werd Smulders verloskundige? “Als Brabants meisje verhuisde ik naar Amsterdam. Een tijd lang verkeerde ik in grote depressie en verwarring. Toen kreeg ik een ingeving: laat ik verloskunde gaan studeren. Dan kom ik heel dicht bij de seksualiteit, want die intrigeerde mij als jong meisje enorm. Een bevalling is een explosie van seksuele energie, veroorzaakt door man en vrouw. Het is een energetische aardverschuiving, die wel 80 tot 90 jaar kan duren. Een wonder.”

als ze *Love* staat te zingen. Wauw! Maar ook actrice Halina Reijn, zangeres Wende Snijders, Kim van Kooten en Sanne Wallis de Vries zijn rolmodellen. Er zijn er veel meer, het hangt in de lucht. Daarom pik ik het op.” Volgens Smulders is de menopauze nog steeds een taboe in onze maatschappij. “Eigenlijk zijn vrouwen dan op hun mooist. En heel seksueel. Ze zijn veel boeiender voor mannen omdat er meer liefde en overgave is. Mannen die overstappen op een jongere vrouw missen de pointe. Die zijn zelf bang voor hun mannelijke energie en liefde. Dat is heel pathetisch, net als mannen die naar de hoeren gaan overigens. Maar ja, dat realiseren veel mannen zich helemaal niet. Ze zijn bang en oppervlakkig en reageren op buitenkant. Ze denken: mijn vrouw krijgt rimpels, hoogste tijd om naar een jongere vrouw te gaan. Vrouwen die op die manier verlaten worden moeten eigenlijk opgelucht zijn dat de vogel eindelijk gevlogen is! Innerlijke vrijheid gaat boven alles.”

Tolerant Nederland

Moeten we na Smulders' hartstochtelijke betoog concluderen dat de ruim honderddertig vrouwen die Daniel Koning portretteerde, zich in een uitzichtloze situatie bevinden? “Nee, helemaal niet. Ik heb vanwege mijn vak veel gereisd om lezingen te geven. Nergens ter wereld vind ik vrouwen zo sterk en geëmancipeerd als in Nederland. We hebben als vrouwen in het nog steeds tolerante Nederland juist veel bereikt. Het is niet toevallig dat juist in ons land het unieke systeem van thuisbevallingen tot wasdom kon komen. Dat komt naar mijn idee omdat mannen de vrouwelijke emancipatie hier aankunnen en durven te respecteren. Daarom zijn de verloskundigen in Nederland tijdens de inquisitie niet op de brandstapel als heksen verbrand.” Smulders geeft een ander voorbeeld van de mannelijke tolerantie: “Het is bij ons tot de jaren zestig traditie geweest dat mannen de kost verdienen en vrouwen voor het huishouden zorgden. Discriminerend? Nee, dat

kwam naar mijn idee juist voort uit respect voor het moederschap, voor hun vrouw; ze *hoefden* namelijk niet te werken. Vrouwen zijn daardoor steeds sterker in hun moederschap geworden. Anno 2006 is de Nederlandse vrouw geen hardwerkende sloof, zoals in veel landen om ons heen wel het geval is. Nee, de Nederlandse vrouw werkt in deeltijd en laat zich de lusten van het moederschap niet door de neus boren. Ik vind dat een hele hoge vorm van emancipatie. Ze laat zich het glazen plafond niet ‘aanpraten’. Het is deze no-nonsense mentaliteit van Nederlandse vrouwen waar haar innerlijke kracht uit spreekt. Juist vanwege die tolerantie tegenover vrouwen is Nederland klaar voor een nieuwe stap: de fluwelen golf, een herwaardering van de echte vrouwelijkheid. Voor de duidelijkheid: de fluwelen golf moet vooral niet verward worden met de softe new age aangetrokken voelen. Zogenaamde spiritualiteit is meestal een *escape* voor echte *womanpower*.”

De vraag is of de vrouwen van de tweede feministische golf het standpunt van Smulders in dank zullen afnemen. Zij streden met man en macht om ervoor te zorgen dat vrouwen hun eigen financiële boontjes zouden kunnen doppen. Deeltijdwerk zien zij nog altijd als iets onwenselijks. Smulders: “Het laatste wat ik wil is de tweede golfers afvallen, integendeel. Ik ben er zelf altijd hartstochtelijk een geweest. We moeten alleen niet stil blijven staan, maar dóórpakken. Dat betekent voortbouwen op wat de tweede golfers hebben bereikt. Het wordt tijd voor een frisse, vernieuwende wind. Dat het blad *Opzij* een rubriek heeft die mannen langs een feministische meetlat legt, vind ik tenenkrommend en écht passé. Je moet van mannen houden, niks meetlat. De feministen van *Opzij* beschouwen de pil als een verworvenheid. De pil gaf je zogenaamde seksuele ‘vrijheid’ en gaf je bovendien de vrijheid om carrière te maken. Dat was een waanzinnige stap vooruit. Ik ben daar zelf helemaal in

meegegaan. Maar achteraf gezien is de pil ook een subtiele onderdrukker gebleken. Want wat doet de pil? Het is een hormonaal paardenmiddel dat je eierstokken en daarmee je seksuele energie compleet lam legt. Je hebt minder zin om te vrijen, je raakt sneller depressief en je wordt er dikker van. En waarom? Om altijd maar *available* te zijn? Dat ligt helemaal niet in de aard van het lichaam van een vrouw. Dat is een mannelijke vondst die zijn langste tijd heeft gehad. Er zijn nu gelukkig genoeg andere mogelijkheden om aan anticonceptie te doen.”

Moslimes en christina's

Zijn allochtone vrouwen ook klaar voor de fluwelen feministische golf? In de visie van Ayaan Hirsi Ali moet met name voor moslimmeisjes de tweede feministische golf nog beginnen. “In zekere zin ben ik een fan van Hirsi Ali”, zegt Smulders, “maar ze zou nog verder in haar analyses kunnen gaan. Onderdrukking van vrouwen is een wereldwijd thema, maar zij beperkt het alleen tot de islam. Wat zij bijvoorbeeld niet ziet, is de ongelooflijke kracht waarmee vrouwen zichzelf onderdrukken. Ook wij ‘christina’s’, Westerse vrouwen die in de joods-christelijke cultuur zijn opgegroeid, onderdrukken onszelf. We slikken bijvoorbeeld niet voor niets en masse anti-depressiva. Hirsi Ali is nog te veel onder de indruk van de westerse schijnvrijheid. Dat verklaart ook waarom ze de VS als nieuwe domicilie heeft ‘uitverkoren’. Van moslima's kunnen wij, christina's nog veel leren. Zo zijn moslima's vaak meer *in touch* met hun vrouwelijke, zachte kant – ook seksueel. Daar kunnen wij nog veel van leren. Maar het ligt heel complex. Zoontjes worden al heel jong veel te hard en agressief aangepakt door hun vaders. Dat moet veranderen, want als jongetjes niet veilig hechten, worden het later gevoelsarme vechtmachines; door ze vaderliefde met zachte hand te onthouden, stuur je ze regelrecht de oorlog in. Moeders hebben naar mijn

idee een belangrijke taak om daar tijdens de opvoeding tegenwicht aan te bieden. Daarom moeten moslima's en christina's elkaar de hand reiken en elkaar steunen. Moeders maken de wereld.

Wat ik verder mooi vind aan de islam, is dat het geloof mannen wil leren om hun vrouw te eren in plaats van te begeren en te consumeren. Door niet in haar te masturberen maar haar in haar vagina écht te beminnen, bemint hij ook zichzelf. Natuurlijk zijn er allerlei orthodoxe en fundamentalistische stromingen die dit principe weer

op zoek zijn naar één ding: liefde. Dat is wat er zal zijn: meer eenheid en polariteit tussen mannen en vrouwen, en daardoor meer harmonie. Ik hoop dat dit bereikt wordt voordat de wereld teloor zal gaan aan agressie of vervuiling. Dat betekent voor mij dat de hele ‘elektronische’ maatschappij veel meer ingericht zal zijn op de biologie en het wezen van vrouwen en kinderen. Een sabbatical voor iedere baby, meer tijd voor borstvoeding en voor daarna betere kinderopvang. Zodat vrouwen en mannen met meer plezier en minder stress carrière en

‘De vrouw is totaal uitgeput van de zwangerschap en de bevalling en moet dan ook na een paar maanden alweer gaan presteren op het werk. Ze hebben daardoor te weinig rust voor hun baby, moeten hun kind veel te snel naar de crèche brengen, de borstvoeding mislukt, het is werkelijk een drama’

veel te ver doorvoeren, en ik ben ook niet voor de djelabba, maar het principe is heel mooi: de vrouw en man zijn er alleen voor elkaar. Seksualiteit is heilig. Ik heb veel islam-huwelijken gezien waarbij de man en vrouw een bloeiend seksueel leven leiden, met echte overgave en een sterke polariteit tussen man en vrouw. Daar kunnen veel Nederlandse echtparen een puntje aan zuigen.”

Tot slot vragen we Beatrijs Smulders een blik te werpen in de toekomst; hoe staat de Nederlandse samenleving er in 2050 voor? “Ik hoop dat we dan leven in een echte *melting pot* à la New York, waar mensen uit veel verschillende culturen gezelliger met elkaar samenleven. De aarde wordt meer gerespecteerd en we zijn verder een heel stuk liefdevoller met z'n allen. Want we zijn angstaanjagend hard

een gezin kunnen combineren. Als je op je sterfbed ligt vraagt niemand hoeveel uur je gewerkt hebt. Dus er komt een andere werkcultuur. Oudere vrouwen zullen veel meer seksuele adoratie krijgen van mannen, en er zal meer sprake zijn van ouderwetse onvolprezen hoffelijkheid van mannen. Meer mannelijke hofmakerij in plaats van over-exposure van borsten, navels, billen en benen om mannen op te hitsen om ze met de breekbare, flinterdunne buitenkant te verleiden. Het zal naar ik hoop meer over de inhoud van vrouwen gaan dan over de vorm. Minder vrouwelijk bloot in de reclame, minder eetstoornissen en facelifts. Als het goed is hebben de plastisch chirurgen het in 2050 een stuk minder druk! Vrouwen zijn nu aan zet. Vooruit met de geit! De wereld hunkert naar meer onvervalste vrouwelijkheid.